

mag. Peter Cigrovski, prof.

II. gimnazija Maribor

Recenzija: Insight Elementary Second Edition

Insight Elementary Second Edition je učbenik avtorjev Bena Goldsteina, Ceri Jones, Alexandre Paramour in Fione Beddall, ki v učbeniški seriji *Insight* pokriva zahtevnostno raven "elementary" oziroma raven A1+ do B1. Recenzija ugotavlja primernost učbenika pri poučevanju angleščine kot drugega tujega jezika v 1. in 2. letniku srednjega tehniškega in strokovnega izobraževanja ter angleščine kot prvega tujega jezika v 1., 2. in 3. letniku srednjega poklicnega izobraževanja.

Struktura učbenika

Učbenik *Insight Elementary Second Edition* sestoji iz 10 poglavij, ki so strukturno enaka. Vsako poglavje ima naslednje podenote: podenoto A: branje in besedišče, podenoto B: slovnico z branjem/poslušanjem; podenoto C: kulturo, podenoto D: poslušanje z besediščnimi in govornimi nalogami, podenoto E: pisno izražanje. Tem enotam sledijo še dodatna poglavja *Global Skills*, katerih cilj je razvijanje praktičnih življenjskih in akademskih veščin, ter *Cummulative review unites* – poglavja, katerih namen je hiter pregled in utrjevanje predelane snovi. Učbenik je torej zasnovan jasno in logično, kar omogoča učitelju hiter in učinkovit pregled nad obravnavano snovjo, dijaku pa sistematičen jezikovni napredek. Kot je značilno za učbenike te serije, tudi *Insight Elementary Second Edition* nenehno prepleta vse jezikovne veščine in se tako približa naravnemu usvajanju jezika.

Razvijanje bralnih jezikovnih veščin

Vsako izmed desetih vsebinskih poglavij učbenika se začne z daljšim besedilom in ima nalogo ne le aktivirati osnovno besedišče, vezano na obravnavano tematiko, temveč obstoječe besedišče tudi poglobiti. Obravnavane teme so primerne deklarirani jezikovni stopnji in na prvi pogled predvidljive: učbenik se npr. dotakne tem vsakodnevnih rutin, pristočasnih aktivnosti, opisa lastnega doma ali naravnih življenjskih habitatov, izobraževanja, prehrane in prehrabnih navad, potovanja itd. A prednost učbenika je prav izviren izbor besedil: tako npr. besedila govorijo o dnevni rutini znanstvenika na antarktični postaji, opišejo stanovanje-kontejner kot novodobno obliko trajnostnih bivalnih enot, govorijo o izkušnjah dijakov s šolskimi sistemi širom po svetu itd. Večina besedil je tudi problemsko zastavljenih in se dotika npr. problemov potrošniške mode ali hiperprodukcije hrane. Menim, da tako izbrana besedila nagovarjajo širok spekter dijakov, od manj do bolj družbeno kritičnih, in jim skušajo širiti obzorja ter pri tem krepiti besedni zaklad. Pohvalno je, da vse naloge bralnega razumevanja sledijo dvema ciljema. 1) uvajanje dijakov v standardizirane oblike branja, ki se pojavljajo tudi na slovenskih izpitih (npr. poklicna matura): naloge tipa "true/false" oz. pravilna/nepravilna izjava, dopolnjevanje izjav s pravilnimi informacijami, povezovanje odstavkov s pravilnimi izjavami/podnaslovi. Avtorji občasno posežejo tudi po vključevanju slušnega razumevanja v bralno razumevanje, pri čemer morajo dijaki prebrane informacije povezati z informacijami iz slušnega besedila. 2) Navajanje dijakov na nove strategije za usvajanje novega besedišča: to so enostavni nasveti, kot so podčrtovanja novih (neznanih) besed, ustvarjanja tematskih miselnih vzorcev, in kompleksnejše strategije, kot je npr. ustvarjanje grafičnih miselnih vzorcev.

Vsako bralno razumevanje se konča s slovnično, večinoma besedotvorno, nalogo, katere namen je dijake opozoriti na angleške besedotvorne postopke in krepiti tematsko besedišče.

Razvijanje slovničnih struktur

Kot je v skladu z učbeniško serijo *Insight*, tudi učbenik *Elementary* imitira naravno usvajanje jezikovnih struktur. To se deklarativno kaže že v naslovu vsake slovnične podenote, *Grammar and reading/listening*, ki slovnicu aktivno poveže z eno izmed dveh omenjenih jezikovnih veščin. Dijaki so najprej izpostavljeni besedilu, ki vsebuje ciljne slovnične strukture, temu pa sledijo naloge, ki jih sistematično vodijo do slovničnih pravil obravnavanih struktur. Tako dijaki "sami" pridejo do osnovnih jezikovnih spoznanj. Oba pristopa, integracija jezikovnih veščin in deduktivni pristop k razumevanju slovnice, simulirata naravno usvajanje jezika. Teoretičnemu delu sledi še praktični del, torej utrjevanje obravnavane slovnične enote s standardnimi tipi nalog, kot so naloge dopolnjevanja, povezovanja itd. Vsaka slovnična enota vsebuje še podatek, kje v delovnem zvezku najdemo nadaljnje informacije glede slovnice ali dodatne slovnične naloge. Kot je pričakovati glede na jezikovno stopnjo, učbenik obravnava in utrdi osnovne časovne oblike (Present Simple/Continuous, Present Perfect, Past Simple, Going to), osnovne naklonske glagole, prislove pogostosti, strukturo *there is/are*, števnice in neštevne samostalnice. Tudi tukaj se zdi delovni zvezek zelo uporaben: poleg slovničnih nalog na koncu vsebuje še *Grammar Reference and Practice*, dodatne slovnične razlaga in vaje ter *Exam Insight*, ki simulirajo jezikovne teste in jih dijaki lahko opravijo sami.

Razvijanje slušnega razumevanje

Učbenik daje velik poudarek slušnemu razumevanju: slušni posnetki so sicer vključeni v vse podenote poglavij, eksplicitno pa se na slušne veščine osredotočajo podenote *Listening, vocabulary and speaking*. Avtorji so te enote pripravili kot tematski in besediščni podaljšek predhodnega bralnega razumevanja. Vsako slušno razumevanje uvaja krajša naloga, ki dijake pripravi na posnetek bodisi tematsko (npr. povezovanje slik, vezanih na besedilo) ali besediščno (uvajanje v ključno besedišče posnetka). Posnetki so pripravljene predvsem kot intervjuji ali, nekoliko nelogično, zvočni posnetki TV-programov, čemur sledi naloga slušnega razumevanja. Avtorji so uporabili standardni nabor nalog, ki jih najdemo tudi pri standardiziranih testiranjih: "multiple-choice", povezovanje (npr. govorca z izjavo), dopolnjevanje izjav, pravilno/neppravilno, določanje pravilnega zaporedja izjav. Gre torej za objektivne tipe nalog, ki ne dopuščajo osebne interpretacije besedil in tako omogočajo hitrejši pregled rešitev. Vsem nalogam poslušanja sledijo še govorne naloge, katerih cilj je, da dijaki aktivno uporabijo novo besedišče v novi, karseda avtentični situaciji, v kateri se dijaki lahko znajdejo: tukaj gre predvsem za dialoge, ki jih izvedejo dijaki v parih (npr. pogovor med prodajalcem in kupcem, turistom in turističnim delavcem).

Spoznavanje ciljne in globalne kulture

Vsako izmed poglavij učbenika se osredotoča na drugačno kulturno problematiko preko besedila in videa. Tukaj se učbenik ne ukvarja izključno z anglosaško kulturo (npr. počitnikovalske navade Američanov v besedilu *Staycation USA*), temveč ima multikulturni, globalni in občasno problemsko zastavljen pristop: tako npr. avtorja nagovorita temo potrošništva v članku *Black Friday or Buy Nothing Day*, v katerem izpostavita temo prekomerne potrošnje, navade, uvožene iz ZDA). Prav tako se mi zdi pohvalno, da ena izmed enot uvaja tudi v svet angleške literature in njihovih glavnih nosilcev, delovni zvezek pa nudi nadgradnjo v obliki *Literature Insight*, literarnih enot, ki vsebujejo krajše, stopnji primerne, a

avtentične odlomke iz del, kot so *The Wizard of Oz*, Shakespearjev *Macbeth* ali pa Doylov *Sherlock Holmes*, ki jih učitelj lahko obravnava pri pouku ali določi za domače branje.

Razvijanje pisnega sporočanja in razumevanja

Skladno s celotno učbeniško serijo daje tudi *Insight Elementary Second Edition* precejšen poudarek pisnemu izražanju v podenotah *Writing*. Vsaka izmed podenot ima enako, a domišljeno zaporedje aktivnosti: podenota se začne s krajšim besedilom, ki kontekstualizira in osmisli namen pisanja določene besedilne vrste. Učbenik uvede kar nekaj besedilnih vrst, od formalnih do neformalnih in tudi bolj kreativnih, pri katerih lahko dijaki aktivno in kreativno uporabijo novo jezikovno znanje: neformalno pismo/e-mail, ocena (aparata), opis (slike/festivala), krajša zgodba, turistična brošura itd. Potem ko naloga uvede komunikacijsko potrebo po določeni besedilni vrsti, sledijo strategije, ki naj jih dijak uporabi (kako se lotiti uvoda, zaključka, tipične formulaične ubeseditve, ki se v določeni besedilni vrsti uporabijo; velik poudarek je na t. i. "link words" oz. povezovalnih besedah, na katere dijaki pogosto pozabijo), temu nato sledi še slovnično-besediščna naloga, ki dijaka uvede v slovnične strukture in/ali leksikalne enote, ki se v zahtevani besedilni vrsti uporabljajo. Tukaj gre omeniti, da ima delovni zvezek obsežne in praktične vaje za pisanje vsake izmed obravnavanih besedilnih vrst.

Ponavljjanje in poglobljanje znanja

Vsako poglavje se konča z enoto *Review*, katere namen je hitra ponovitev obravnavane snovi, avtorji pa enak poudarek dajo poslušanju, govorjenju, branju in slovnici/besedišču. Gre večinoma za naloge zaprtega tipa (povezovanje besed, "multiple choice", dopolnjevanje besedila itd.), kar omogoča hiter pregled dijaških odgovorov pri pouku. Skupaj z enoto *Assess your progress* v delovnem zvezku služi kot portfelj dijakovega sprotnega dela in omogoča dijaku pregled nad (pričakovanim) jezikovnim napredkom ter lastno refleksijo. Poleg enot ponavljanja pa vsebuje učbenik še *Cumulative Review*, obsežnejše preglede znanja dveh (ali več) enot, ki preverjajo vse jezikovne veščine: poslušanje, branje, pisanje, govorjenje, slovnico in besedišče.

Global skills – vseživljenjske veščine

Insight Elementary Second Edition vsebuje tudi pet netematskih enot, poimenovanih *Global Skills*, katerih glavni namen je razvijanje vseživljenjskih veščin, kot so učenje učenja, učinkovito skupinsko delo, učinkovita raba tehnologije ali javno nastopanje. Gre torej za mehke veščine, na katere učitelji (pre)pogosto pozabimo, in tako spodbuja k uporabi sodobnih pedagoških načel. Tako kot vsaka kulturna enota vsebuje tudi vsaka enota *Global Skills* video vsebino, ki dijakom in učiteljem približa obravnavano problematiko.

Zaključek

Prepričan sem, da OUP s serijo *Insight* uspešno nadaljuje z generacijo novih, digitalno podprtih učbenikov, ki postavljajo nove standarde v poučevanju angleščine. Glavna prednost učbenika *Insight Elementary Second Edition* sta predvsem izredna sistematičnost in organiziranost v pristopu k razvijanju vseh jezikovnih veščin. Menim, da učbenik v celoti ustreza deklarirani jezikovni stopnji (A1+ do B1). Prav tako menim, da je učbeniški komplet *Insight Elementary Second Edition* v celoti primeren za uporabo pri poučevanju angleščine kot drugega tujega jezika v 1. in 2. letniku srednjega tehniškega in strokovnega izobraževanja ter angleščine kot prvega tujega jezika v 1., 2. in 3. letniku srednjega poklicnega izobraževanja.

Peter Cigrovski